

English	Polish / Polski
<p>Health care for people coming to Scotland to work</p>	<p>Opieka zdrowotna dla osób przybyłych z zagranicy do pracy w Szkocji</p>
<p>In Scotland, most health care is provided by the National Health Service (NHS). If you are coming from overseas to work in Scotland, and you live here legally this factsheet tells you how you can get health care from the NHS while you are here.</p>	<p>W Szkocji większość usług opieki zdrowotnej świadczy instytucja NHS (National Health Service — Państwowa Służba Zdrowia). Osoby przybywające do Szkocji z innych krajów i przebywające tu legalnie znajdą w niniejszej ulotce informacje na temat korzystania z opieki zdrowotnej świadczonej przez NHS.</p>
<p>I have come from abroad to work in Scotland. Can I get health care from the NHS?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yes. You can get health care from the NHS if you are employed or self-employed in Scotland. • You can also get health care from the NHS if you: <ul style="list-style-type: none"> ○ work on a ship registered in the UK ○ work offshore in UK territory ○ work as a missionary, or ○ have come to Scotland to work as an unpaid volunteer providing services within or similar to health or social services. • If you are from a country in the European Economic Area (EEA) or Switzerland, you can also get health care from the NHS if you have come to Scotland to look for work. 	<p>Przyjechałem/przyjechałam z innego kraju do pracy w Szkocji. Czy mogę korzystać z opieki zdrowotnej NHS?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tak. Każda osoba zatrudniona lub samozatrudniona w Szkocji może korzystać z opieki zdrowotnej NHS. • Do opieki ze strony NHS są także uprawnione osoby: <ul style="list-style-type: none"> ○ pracujące na statkach zarejestrowanych w Wielkiej Brytanii; ○ pracujące na morzu na brytyjskich wodach terytorialnych; ○ wykonujące prace misyjne; oraz ○ pracujące w Szkocji nieodpłatnie, na zasadzie wolontariatu, w dziedzinach opieki zdrowotnej lub socjalnej albo podobnych. • Osoby z krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) lub Szwajcarii są również uprawnione do opieki zdrowotnej ze strony NHS wtedy, gdy przyjechały do Szkocji w poszukiwaniu pracy.

Countries in the European Economic Area (EEA):

Austria, Belgium, Bulgaria, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Liechtenstein, Lithuania, Luxembourg, Malta, The Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, United Kingdom.

Kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG):

Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Niemcy, Grecja, Węgry, Islandia, Irlandia, Włochy, Łotwa, Liechtenstein, Litwa, Luksemburg, Malta, Holandia, Norwegia, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Hiszpania, Szwecja, Wielka Brytania.

What do I need to do?

- You need to find a family doctor as soon as possible after you arrive in Scotland, and ask them to register you as an NHS patient. You will not have to pay for this.

In Scotland, family doctors are often called General Practitioners or GPs. They work in GP surgeries, medical practices or health centres.

The GP will help you look after all your health needs. They will decide if you need to see another health professional – for example a hospital doctor, or someone in mental health or maternity services. If you do, the GP will make the appointment for you.

- To find a GP, you can phone the NHS helpline on 0800 22 44 88 or look on the internet (www.nhs24.com). The NHS helpline can provide an interpreting service.
- When you have found a GP surgery, contact them and make an appointment to register as an NHS patient.
- If you need an interpreter, ask the GP surgery to arrange this for you. When you make an appointment, tell them what language you prefer to use.

Co muszę zrobić?

- Jak najszybciej po przybyciu do Szkocji musisz znaleźć lekarza rodzinnego i poprosić go o zarejestrowanie Cię jako pacjenta NHS. Taka rejestracja jest bezpłatna.

W Szkocji lekarze rodzinni są często określani jako „General Practitioner” lub „GP”. Pracują w gabinetach GP, przychodniach i ośrodkach zdrowia.

Lekarz GP pomaga pacjentowi w zakresie całej jego opieki zdrowotnej. To on decyduje, czy konieczna jest wizyta u innego lekarza — na przykład lekarza szpitalnego, lekarza chorób umysłowych czy lekarza położnika. Jeśli taka wizyta jest konieczna, lekarz GP sam zapisuje pacjenta.

- Aby znaleźć lekarza GP, zadzwoń na infolinię NHS (numer 0800 22 44 88) lub odwiedź naszą stronę internetową (www.nhs24.com). Podczas połączenia z infolinią NHS można skorzystać z usługi tłumaczenia.
- Po znalezieniu gabinetu lekarza GP należy skontaktować się z tym lekarzem i umówić na rejestrację w bazie pacjentów NHS.
- Jeśli potrzebujesz pomocy tłumacza, zgłoś taką potrzebę w gabinecie GP. Podczas umawiania wizyty powiedz, w jakim języku chcesz się porozumiewać.

What happens when I register as an NHS patient?

- When you go to the GP surgery, the staff will ask you for some personal information – for example, your name, address and date of birth.
- They will ask to see some documents to help them decide if you can register as an NHS patient. If you need hospital care, staff at the hospital will also ask to see these documents.
- **If you are from the EEA or Switzerland**, NHS staff will ask to see your European Health Insurance Card (EHIC).
- **If you are not from the EEA or Switzerland**, they will ask to see documents that prove you are working in the United Kingdom. For example:
  - **your workers permit**, and
  - **if you are employed**, a recent letter from your employer, or your work contract, or a current pay (wage) slip
  - **if you are self-employed**, invoices or receipts for your work
  - **if you are an unpaid volunteer**, a letter from the organisation you work for that says what type of voluntary work you do.
- If you don't have the documents they ask for, staff at the GP surgery may not be able to register you as an NHS patient.
- If you receive health care from the NHS before you are registered as an NHS patient, you may be asked to pay for this. This may happen, for example, if you are waiting to get the documents you need for registering as an NHS patient. After you are registered, any money you have paid will be returned to you.

Na czym polega rejestracja w bazie pacjentów NHS?

- Podczas wizyty w gabinecie GP nowy pacjent musi podać pewne dane osobowe, na przykład nazwisko, adres zamieszkania i datę urodzenia.
- Konieczne jest również przedstawienie dokumentów potrzebnych do określenia, czy rejestracja w bazie pacjentów NHS jest możliwa. Jeśli wymagana jest hospitalizacja, personel szpitala również poprosi o te dokumenty.
- **Jeśli jesteś z Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii**, personel NHS wymaga okazania Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (EHIC).
- **Jeśli nie jesteś z Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii**, personel wymaga okazania dokumentów poświadczających, że pracujesz w Wielkiej Brytanii. Na przykład:
  - **zezwolenia na pracę** oraz
  - **jeśli jesteś zatrudniony/zatrudniona**, aktualnego pisma od pracodawcy, umowy o pracę lub odcinka pensji;
  - **jeśli jesteś samozatrudniony/samozatrudniona**, faktur lub rachunków za Twoją pracę;
  - **jeśli pracujesz bez wynagrodzenia jako wolontariusz**, pisma z zatrudniającej Cię organizacji z określeniem charakteru wykonywanej przez Ciebie dobrowolnej pracy.
- Jeśli nie masz wymaganych dokumentów, personel gabinetu lekarza GP może odmówić zarejestrowania Cię jako pacjenta NHS.
- W przypadku skorzystania ze świadczenia opieki zdrowotnej przed rejestracją w bazie pacjentów NHS, może być konieczne uiszczenie opłaty za takie świadczenie. Może się tak zdarzyć, na przykład, podczas oczekiwania na uzyskanie dokumentów koniecznych do rejestracji w bazie pacjentów NHS. Po zarejestrowaniu wszelkie poniesione wcześniej opłaty zostaną Ci zwrócone.

The United Kingdom has special health care arrangements with some countries outside the EEA.

If you come from one of those countries, you can get some health care from the NHS when you are in Scotland. For more information, call the NHS helpline on 0800 22 44 88 or ask staff at a GP surgery or hospital.

Wielka Brytania ma podpisane specjalne umowy o opiekę zdrowotną z niektórymi krajami spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Jeśli jesteś obywatelem jednego z takich krajów, możesz w pewnym zakresie korzystać ze świadczeń NHS podczas pobytu w Szkocji. Więcej informacji można uzyskać pod numerem infolinii NHS (0800 22 44 88) lub u pracowników gabinetu lekarza GP albo szpitala.

When I am registered as an NHS patient, is all health care free?

- No. When you are registered as an NHS patient, a lot of your health care will be free. But you will still need to pay for some things – for example, some medicines and dental treatment.
- The leaflet 'A quick guide to help with health costs' tells you if you can get free treatment or help with health costs. It is available from citizens advice bureaux and Jobcentre Plus offices. You can also phone the NHS helpline on 0800 22 44 88 and ask for a copy, or look on the internet (www.scotland.gov.uk/healthcosts).

Czy po zarejestrowaniu w bazie pacjentów NHS wszystkie świadczenia zdrowotne są bezpłatne?

- Nie. Po zarejestrowaniu w bazie pacjentów NHS wiele świadczeń zdrowotnych jest bezpłatnych. Wciąż jednak konieczne jest płacenie za niektóre świadczenia — na przykład, za niektóre leki lub usługi stomatologiczne.
- Informacje o przysługujących bezpłatnych świadczeniach oraz o kosztach innych świadczeń można znaleźć w ulotce „A quick guide to help with health costs” (Przewodnik po kosztach świadczeń zdrowotnych). Ulotka ta jest dostępna w obywatelskich biurach informacji i urzędach pracy Jobcentre Plus. Można również zadzwonić na infolinię NHS (0800 22 44 88) i poprosić o egzemplarz, albo pobrać ją z Internetu (www.scotland.gov.uk/healthcosts).

Can my family get health care from the NHS?

- **If you are registered as an NHS patient, your husband, wife or civil partner, and any of your children who are in Scotland with you, can also get health care from the NHS .** The children must be aged under 16, or under 19 and in full-time education.

Staff at the GP surgery will ask you to fill in a form for your husband, wife or civil partner and for any children. You may need to show your marriage or civil partnership certificate, and birth certificates for your children.

Czy moja rodzina może korzystać ze świadczeń zdrowotnych NHS?

- **Jeśli jesteś zarejestrowany/zarejestrowana jako pacjent NHS, Twoja żona, Twój mąż lub osoba, z którą jesteś w związku partnerskim, oraz Wasze dzieci przebywające w Szkocji są uprawnione do świadczeń zdrowotnych ze strony NHS.** Dzieci muszą być w wieku do 16 lat lub do 19 lat w przypadku dzieci studiujących w pełnym zakresie godzinowym.

Personel gabinetu lekarza GP wymaga wypełnienia formularza dla żony, męża lub osoby, z którą jesteś w związku partnerskim, oraz dla każdego z Waszych dzieci. Może być konieczne okazanie aktu małżeństwa lub związku partnerskiego oraz aktów urodzenia dzieci.

- **What about other members of my family?**

- **If you are from the EEA or Switzerland**, members of your family who are not from the EEA can get health care from the NHS if they have been allowed to join you in Scotland. They will need to show a document proving that the UK Government has allowed them to do this – for example, an EEA family permit. For more information about EEA family permits, go to the UK Government website for visa services at www.ukvisas.gov.uk or contact the nearest UK Visa Application Centre.
- **Members of your family who are not from the EEA or Switzerland may also have a right to get health care from the NHS in Scotland in their own right** – for example, if they have been allowed to come here to work or to study.
- **Members of your family who are from the EEA or Switzerland** can get health care from the NHS. They must have a EHIC card and they should register with a GP.

- **Do jakiej opieki są uprawnieni inni członkowie mojej rodziny?**

- **Jeśli jesteś z Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii**, członkowie Twojej rodziny spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego mogą uzyskać świadczenia zdrowotne NHS, jeśli mają zezwolenie na przebywanie z Tobą w Szkocji. Muszą okazać dokument potwierdzający zgodę rządu brytyjskiego na pobyt w tym kraju — na przykład zezwolenie rodzinne EEA. Więcej informacji o zezwoleniach rodzinnych EEA można uzyskać na rządowej stronie internetowej na temat wiz (www.ukvisas.gov.uk) lub w najbliższym brytyjskim urzędzie wizowym (UK Visa Application Centre).
- **Członkowie Twojej rodziny spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii mogą być sami uprawnieni do świadczeń zdrowotnych NHS** — na przykład w przypadku, gdy zezwolono im na przyjazd tutaj do pracy lub na studia.
- **Członkowie Twojej rodziny pochodzący z Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii** są uprawnieni do świadczeń zdrowotnych NHS. Muszą mieć kartę zdrowotną EHIC i zarejestrować się w gabinecie lekarza GP.

What happens if I am not registered as an NHS patient?

- If you are not registered as an NHS patient, you can still get some health care from the NHS.

Services that are free for everyone include:

- emergency care in a hospital (in the accident and emergency department or in the casualty department)
  - emergency care at a GP surgery
  - emergency transport in an ambulance
  - sexual health services
  - treatment for some infectious diseases and sexually transmitted infections.
- If you need any other health care, and you are not registered as an NHS patient, you will need to pay for it. Staff at the GP surgery or hospital will be able to give you more information about this.

You can get medical insurance to help you with the costs of your care. To find out more about medical insurance, phone the Association of British Insurers on 020 7600 3333 or look on the internet (www.abi.org.uk) and follow the links to the Information For Consumers section.

Co jeśli nie jestem zarejestrowany/zarejestrowana jako pacjent NHS?

- Jeśli nie jesteś zarejestrowany/zarejestrowana jako pacjent NHS, nadal możesz korzystać ze świadczeń zdrowotnych NHS.

Świadczenia bezpłatne dla wszystkich:

- opieka szpitalna w zdarzeniach nagłych (oddziały pogotowia ratunkowego, oddziały urazowe)
  - opieka w gabinecie lekarza GP w zdarzeniach nagłych
  - przewóz karetką w zdarzeniach nagłych
  - opieka poradni seksuologicznej
  - leczenie niektórych chorób zakaźnych oraz przenoszonych drogą płciową
- Jeśli konieczne jest skorzystanie z innych świadczeń opieki zdrowotnej, osoba niezarejestrowana jako pacjent NHS może skorzystać z takiej opieki tylko odpłatnie. Więcej informacji na ten temat można uzyskać od pracowników gabinetu lekarza GP lub szpitala.

Koszty opieki zdrowotnej można pokryć z wykupionego ubezpieczenia zdrowotnego. Więcej informacji na temat ubezpieczeń zdrowotnych można uzyskać w stowarzyszeniu ubezpieczycieli brytyjskich (British Insurers) pod numerem 020 7600 3333 lub na stronie internetowej www.abi.org.uk — tam należy znaleźć część Information For Consumers (Informacje dla klientów).

How can I find out more?

- **Phone the NHS helpline on 0800 22 44 88** (textphone 18001 0800 22 44 88) for information about health conditions and services. The NHS helpline can provide an interpreting service.
- **Contact your local citizens advice bureau** for free confidential and independent advice about many things, including NHS services and your rights. To find your nearest branch, look in your phone book or on Citizens Advice Scotland's website (www.cas.org.uk).

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje?

- **Infolinia NHS 0800 22 44 88** (telefon tekstowy 18001 0800 22 44 88) — tam można uzyskać informacje o warunkach korzystania z usług opieki zdrowotnej. Podczas połączenia z infolinią NHS można skorzystać z usługi tłumaczenia.
- **Obywatelskie biuro informacji** — bezpłatne, poufne i niezależne doradztwo w zakresie różnej tematyki, w tym usług NHS i praw obywatela. Najbliższe biuro można znaleźć w książce telefonicznej lub na stronie obywatelskich biur doradczych (Citizens Advice Scotland) www.cas.org.uk.

Other factsheets in this series

- Health care for people coming to Scotland to study
- Health care for asylum seekers and refugees in Scotland
- Health care in Scotland for former UK residents now working abroad
- Health care in Scotland for UK passport holders living abroad
- Health care for UK pensioners visiting Scotland
- Health care in Scotland for holidaymakers from overseas.

You can get these factsheets in another language or format from:

- anywhere you get NHS care
- the NHS helpline on 0800 22 44 88 (textphone 18001 0800 22 44 88)
- www.hris.org.uk
- www.nhs24.com

Inne materiały informacyjne tej serii

- Health care for people coming to Scotland to study (Opieka zdrowotna dla osób studiujących w Szkocji)
- Health care for asylum seekers and refugees in Scotland (Opieka zdrowotna dla ubiegających się o azyl w Szkocji i uciekinierów)
- Health care in Scotland for former UK residents now working abroad (Opieka zdrowotna w Szkocji dla byłych rezydentów Wielkiej Brytanii obecnie pracujących za granicą)
- Health care in Scotland for UK passport holders living abroad (Opieka zdrowotna w Szkocji dla osób posiadających paszport brytyjski i mieszkających za granicą)
- Health care for UK pensioners visiting Scotland (Opieka zdrowotna dla brytyjskich emerytów przebywających w Szkocji)
- Health care in Scotland for holidaymakers from overseas (Opieka zdrowotna dla cudzoziemców przebywających w Szkocji w celach turystycznych)

Te materiały są także dostępne w innych językach i formatach w następujących miejscach:

- wszystkie miejsca świadczenia opieki NHS
- infolinia NHS 0800 22 44 88 (telefon tekstowy 18001 0800 22 44 88)
- www.hris.org.uk
- www.nhs24.com

Feeling unwell?

- **Go to a pharmacy** and ask for advice. To find your nearest pharmacy, phone the NHS helpline on 0800 22 44 88 or look on the internet (www.nhs24.com).
- **Visit the NHS 24 website** at www.nhs24.com for health information and advice.
- **Contact the GP surgery** where you are registered. If you need an interpreter, ask the GP surgery to arrange this for you.
- **Phone NHS 24 on 08454 24 24 24** or look on the internet (www.nhs24.com) if the GP surgery where you are registered is closed, or if you are not yet registered as an NHS patient. NHS 24 can provide an interpreting service.

In an emergency (if your condition is very serious), phone 999 and ask for an ambulance.

Czujesz się źle?

- **Idź do apteki** i poproś o poradę. Aby znaleźć najbliższą aptekę, zadzwoń na infolinię NHS (numer 0800 22 44 88) lub odwiedź naszą stronę internetową (www.nhs24.com).
- **Odwiedź stronę NHS 24** pod adresem www.nhs24.com — tam uzyskasz informacje i porady dotyczące zdrowia.
- **Skontaktuj się z gabinetem lekarza GP**, w którym jesteś zarejestrowany/zarejestrowana. Jeśli potrzebujesz pomocy tłumacza, zgłoś taką potrzebę w gabinecie GP.
- **Zadzwoń na infolinię NHS 24 (numer 08454 24 24 24)**, albo sprawdź w Internecie (www.nhs24.com), czy gabinet GP, w którym jesteś zarejestrowany/zarejestrowana nie jest zamknięty, albo czy nie ma Cię jeszcze w bazie pacjentów NHS. Podczas połączenia z linią NHS 24 można skorzystać z usługi tłumaczenia.

W przypadkach nagłych (stan ciężki pacjenta) zadzwoń pod numer 999 i wezwij karetkę pogotowia.

We have tried our best to make sure that the information in this factsheet is correct. However, the factsheet is for guidance only so you should not rely on it as a complete statement of the law. If you are thinking about taking legal action, you should contact a solicitor, a citizens advice bureau or any other advice agency.

Dołożyliśmy wszelkich starań, aby informacje zawarte w niniejszym materiale były prawidłowe. Tym niemniej materiał ten ma charakter wyłącznie pomocniczy i nie należy traktować go jako wykładni przepisów prawa. Jeśli rozważasz podjęcie kroków prawnych, skontaktuj się z adwokatem, obywatelskim biurem doradczym lub innym podmiotem doradczym.

Email ask@hris.org.uk to ask for this information in another language or format.

W celu uzyskania tego materiału w innym języku lub formie, skontaktuj się z nami pisząc na adres ask@hris.org.uk.

Produced by Health Rights Information Scotland, a project of Consumer Focus Scotland, for the Scottish Government Health Directorates.

Version 2 - Produced in October 2009 - Revision date October 2010

Materiał przygotowany w ramach projektu Health Rights Information Scotland realizowanego przez organizację Consumer Focus Scotland na potrzeby szkockiego inspektoratu zdrowia (Scottish Government Health Directorates).

Wersja 2 — Data powstania dokumentu: październik 2009 — Data bieżącej wersji: październik 2010

